

Festival Maribor

FESTIVAL MARIBOR 2013

ZAKLJUČNO VSEBINSKO POROČILO IN EVALVACIJA

*Otvoritveni koncert FM 2013 – Komorni orkester Komične opere iz Berlina pod vodstvom
Gabriela Adorjana*

FESTIVAL MARIBOR 2013 – ZAKLJUČNO VSEBINSKO POROČILO IN EVALVACIJA

Umetniški koncept festivala določa temeljna usmerjenost **v lastno visoko kvalitetno produkcijo**, kar vzporedno pogojuje usmerjenost v razvoj kulturnega turizma. Stacionarno ciljno občinstvo tovrstnih festivalov namreč išče prireditve, ki jih odlikujeta vrhunskost in unikatnost.

Tako so za festival značilni **unikatno sestavljeni programi in posledično tudi zasedbe**. Za umetniški koncept je značilna specifična, prepoznavna, samosvoja programska ponudba in številna **po naročilu festivala pisana dela domačih in tujih skladateljev, slovenske praizvedbe del tujih skladateljev ter preseganje meja tako imenovane klasično-glasbene tradicije**. V letošnjem letu smo v tem smislu sodelovali z Robertom Kampletom, pa tudi s Samom Šalamonom.

Strnjen v devetdnevno prireditve se je festival letos predstavil s **koncerti, glasbenoscensko prireditvijo**, kot tudi s predstavo **sodobnega plesa** kot bistvenimi dejavniki svojega vsebinsko bogatega programa.

Koncerti in ostale prireditve so se letos odvijale v dvorani Union, Gledališki dvorani v Vetrinjskem dvorcu in na dvorišču Vetrinjskega dvorca, pa tudi na ptujskem gradu. Z letošnjim letom smo **vpeljali tudi mednarodna gostovanja slovenskih glasbenikov v dvorani Congress v avstrijskem Gradcu**.

Vsakoletni seznam udeležencev festivala je niz mednarodno cenjenih in uveljavljenih umetnikov z upoštevanjem velikega deleža sodelujočih umetnikov iz Slovenije. Festival domačim (po)ustvarjalcem ne ponuja le možnosti skupnega muziciranja z velikimi imeni svetovne glasbene scene in možnosti za razvoj lastne kreativnosti; ob intenzivnem skupnem ustvarjanju v daljšem časovnem obdobju se tkejo priložnosti **za nadaljnje sodelovanje v obliki gostovanj naših umetnikov oz. recipročne izmenjave umetnikov preko partnerskih organizacij oz. festivalov**.

Stalnica v programskem konceptu FM je tudi **predstavitev in promocija mladih slovenskih umetnikov**, ki jim predstavlja skupno koncertiranje z velikani klasične glasbe odlično referenco. Letos je bil mladi umetnik festivala pianist Nejc Kamplet.

Festival Maribor ne sledi togo zasnovani programski rdeči niti, pač pa odpira aktualne družbeno-kulturne in umetnostne teme; obenem prinaša navdahnjeno mešanico skladb, stilov in umetnikov, ki popeljejo poslušalca v zanimivo, nepredvidljivo in včasih tudi provokativno pustolovščino.

Gre za postmodernističen pristop h glasbi ali kot pravi Adorno - ne le duhovna usmerjenost, pač pa edini možni pristop v kulturi 21. stoletja.

Najočitneje so omenjena programska vodila prisotna v vsakoletni produkciji glasbenoscenskih predstav, ki jih že po tradiciji realiziramo v koprodukciji s partnerskimi organizacijami.

Dodatno programsko ponudbo smo v letu 2012 uvedli v okviru celoletnega programskega sklopa 'Festival za Maribor'. Pripravljamo dogodke, s katerimi nagovarjamo meščane različnih starosti in interesov, predvsem pa tiste, ki so iz kulturnega dogajanja iz takšnih ali drugačnih razlogov izvzeti. Vključujemo tako starostnike in mladino, kot tudi zapornike in brezposelne. Številne prireditve so namenjene tudi naključnim mimoidočim na koncertih, ki se odvijajo na slikovitih trgih in ulicah mariborskega mestnega jedra.

V letošnjem letu smo kljub pereči finančni situaciji uspeli ohraniti festival. Sprejeti pa smo morali določene kompromise v zvezi s številom koncertov in obsegom lastne festivalske produkcije. Ob domačih glasbenikih je bil rezidenčni orkester Festivala Maribor 2013 Orkester Komične opere iz Berlina. Gre za kvaliteten in fleksibilen ansambel, s katerim smo navezali stike in sklenili koprodukcijsko pogodbo predvsem zaradi njihove želje po sodelovanju z umetniškim vodjem festivala **Richardom Tognettijem**. Kljub sporazumni odločitvi, da Tognettija letos zaradi zmanjšane lastne produkcije k sodelovanju ne povabimo, je pomenilo Orkestru Komične opere sodelovanje s festivalom naložbo za prihodnost v obliki načrtovanega bodočega sodelovanja z Richardom Tognettijem, ki ga svetovna javnost ceni kot odličnega violinista in vodjo orkestrrov.

Delovanje v okviru Festivala Maribor zajema tudi glasbeno publicistiko, na področju katere obstaja v Sloveniji precejšen primanjkljaj. V tem pogledu dajejo **delavnice za glasbene publiciste, predstavitve knjig in predavanja** pripravljena v okviru Festivala Maribor, pomembno strokovno okrepitev in možnost za mlade študente različnih glasbenih strok (muzikologija, glasbena pedagogika, glasbena akademija), da si pridobijo tudi snovna glasbeno-novinarska znanja. Doslej smo v okviru festivala s pomočjo mednarodno renomiranih predavateljev organizirali Delavnice za glasbene kritike (2011) in Delavnice pisanja v in o kulturi (2012). V letu 2013 zaradi finančne stiske delavnic nismo uspeli organizirati, zamisli o tovrstnem udejstvovanju, ki se je izkazalo kot uspešno in potrebno pa nikakor nismo opustili. Z novo edicijo delavnic glasbene publicistike nameravamo nadaljevati v letu 2014 in naprej.

DOSEŽENI CILJI IN NAMEN FESTIVALA MARIBOR 2013

- program, ki se bistveno razlikuje od stereotipnih festivalov klasične glasbe in ga obenem odlikuje unikatna ponudba koncertov v lastni produkciji oz. koprodukciji s festivalskimi partnerji in vrhunska izvedbena kakovost v sodelovanju domačih in tujih glasbenikov;
- posredovanje enkratnega glasbenega doživetja ter priprava optimalne platforme za umetniško ustvarjanje in interakcijo med širokim in raznolikim spektrom glasbenikov, ki sodelujejo v različnih komornih in orkestrskih zasedbah;
- skrb za veliko število praizvedb po naročilu FM in prvih slovenskih izvedb, integracija sodobne glasbe, odpiranje novih možnosti in omogočanje novih dimenzij ustvarjanja z vključevanjem neklasičnih glasbenih elementov in glasbenoscenskih umetnosti;
- dolgoročni vpliv festivala, trajnostni razvoj in multiplikativni učinek s pozitivnimi gospodarskimi in socialnimi rezultati;
- vpliv na domačo glasbeno ustvarjalnost (skupno ustvarjanje s priznanimi tujimi umetniki, izmenjava izkušenj, dviganje nivoja domače glasbene ustvarjalnosti);
- koprodukcijska sodelovanja z domačimi in tujimi partnerskimi organizacijami in izmenjava umetnikov po principu recipročnosti;
- skrb za arhiviranje in medijsko posredovanje glasbenih dogodkov in posredno zagotavljanje večje dostopnosti kulturnih programov;
- revitalizacija spomenikov kulturne dediščine z glasbo; razpršenost prireditev na različnih prizoriščih, ki predstavljajo pomembne spomenike kulturne dediščine;
- mednarodna prepoznavnost in posledično razvoj kulturnega turizma
- celoletna dejavnost v smislu implementacije družbeno odgovornih vsebin **v okviru projektnega sklopa Festival za Maribor**;
- razvijanje ustvarjalnega raziskovanja in izmenjave umetniških idej;
- vzgajanje bodočega občinstva in poudarek na izobraževalni komponenti, realiziran tako v okviru osrednjega festivala kot v okviru celoletnega sklopa Festival za Maribor;
- uporaba umetnosti kot sredstva proti socialni diskriminaciji in izključitvi, delovanje v dobro lokalni skupnosti (kvota brezplačnih vstopnic za brezposelne, prireditve v zaporih, domovih za ostarele, bolnicah v okviru sklopa Festival za Maribor);
- imidž, večanje prepoznavnosti mesta in Slovenije v mednarodni javnosti, promocija vrednosti slovenske kulture v najširšem smislu;
- večanje kompetenc organizacijskega kadra (pridobivanje in razvijanje novih znanj, zgledi ...).

PREDSTAVITEV KOPRODUCENTOV FESTIVALA MARIBOR 2013

ORKESTER KOMIČNE OPERE IZ BERLINA

Leta 1947 je Walter Felsenstein ustanovil Komično opero iz Berlina, ki jo je vodil vse do svoje smrti leta 1975. V času njegovega življenja je Komična opera postala znana kot rojstni kraj modernega glasbenega gledališča.

Leta 2007 so prejeli nagrado revije Opernwelt za 'Operno hišo leta'. Leta 2012 je vlogo glavnega režiserja in intendanta prevzel Barrie Kosky.

Nekateri izmed generalnih glasbenih direktorjev (GMD) so bili: Rolf Reuter, Yakov Kreizberg, Kirill Petrenko in Carl St.Clair. Patrick Lange je postal GMD leta 2010. Od leta 2012 je generalni glasbeni direktor Komične opere iz Berlina Henrik Nánási.

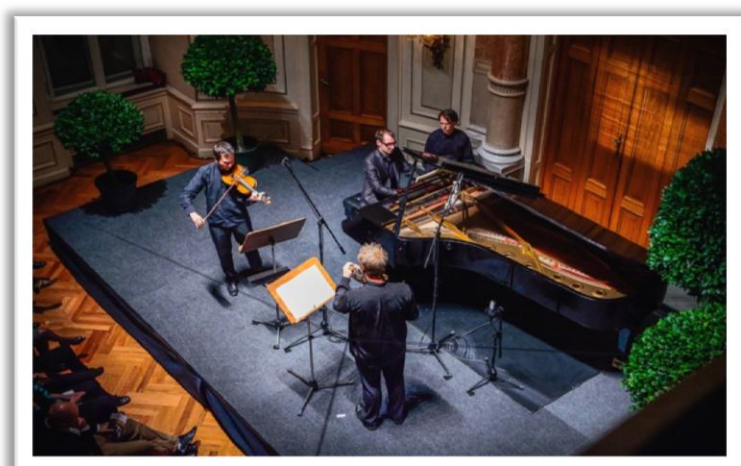
Z orkestrom KOB kot koproducentom FM, smo v letošnjem letu odlično sodelovali in že sestavili seznam glasbenikov, ki bodo sodelovali v festivalskem orkestru 2014. Obenem bo Komična opera prispevala tudi nekaj vokalnih solistov.

Simfonični orkester Komične opere iz Berlina s svojim šef dirigentom Henrikom Nanasijem

DRUŠTVO MUSIKABENDE IZ AVSTRIJSKEGA GRADCA

Društvo Musikabende je prireditelj vsakoletnega komorno-glasbenega cikla koncertov v prestižni dvorani Congress v Gradcu. Umetniški vodja cikla je pianist Christian Schmidt. V letošnjem letu smo z Glasbenimi večeri (Musikabende) iz Gradca sklenili dolgoročno koprodukcijsko sodelovanje, ki zajema recipročno izmenjavo umetnikov, s čimer je festivalu Maribor omogočena predstavitev festivalskih glasbenikov v Gradcu. Tako kot letos nameravamo tudi v prihodnje v Gradcu predstavljati pretežno slovenske glasbenike, ki se intenzivno ukvarjajo s komorno glasbo.

Koncert slovenskih izvajalcev: Boštjan Lipovšek – rog, Janez Podlesek – violina in Rok Palčič – klavir v graški dvorani Congress

DRUŠTVO KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

Društvo KGOSF je partner in bivša pravna oseba Festivala Maribor. Sodelovanje v obliki producentstva Festivala Maribor smo z letošnjim letom zaradi uvedbe konkurenčne klavzule s strani vodstva Slovenske filharmonije ukinili, v letošnjem letu pa je KGOSF s festivalom sodeloval v obliki koprodukcije koncerta avtorske glasbe s Samom Šalamonom. Posamezne glasbenike Komornega godalnega orkestra SF želimo, v kolikor bo v prihodnje mogoče, še naprej vključevati v vrste orkestra Festivala Maribor.

Koncert Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije s solistom in avtorjem glasbe Samom Šalamonom

PLESNA IZBA MARIBOR

V okviru Festivala Maribor si prizadevamo utrditi in ojačati sodelovanje predvsem z nevladnimi kulturnimi organizacijami, ki delujejo na področju Maribora. V preteklih letih smo že uspešno sodelovali z Zavodom Udarnik, z letošnjim letom smo sklenili koproducentno partnerstvo s Plesno izbo Maribor in s tem festival obogatili tudi z elementom sodobnega plesa. Sodelovanje s Plesno izbo nameravamo nadaljevati v obliki koprodukcije pri glasbenoscenski predstavi, ki jo pripravljamo v letu 2014.

Glasbeno-plesna predstava z naslovom False Entries v koprodukciji s Plesno izbo Maribor

Med vidnejšimi solisti, dirigenti in komornimi glasbeniki so nastopili: dirigenta **Frank Strobel** in **Henrik Nánási**, violinisti **Gabriel Adorjan**, **Lily Francis**, **Mika Yonzawa** in **Janez Podlesek**, pianisti **Christian Schmidt**, **Rok Palčič** in **Nejc Kamplet**, violončelist **Reinhard Latzko**, oboist **Dudu Carmel**, hornist **Boštjan Lipovšek**, bobnar **Roberto Dani**, plesalca **Jasmina Križaj** in **Simon Wehrli** in nenazadnje skladatelji in izvajalci **Detlev Glanert**, **Robert Kamplet** in **Samo Šalamon**.

Komorni godalni orkester Komične opere iz Berlina

Glasba k filmu 'Poslednji mož' izpod peresa Detleva Glanerta, pod vodstvom enega vodilnih dirigentov filmske glasbe Franka Strobla

Nedeljska matineja na gradu Ptuj z zasedbo za staro glasbo La Capricciosa

Siegfriedova Idila R. Wagnerja z orkestrom Komične opere iz Berlina

Med programske vrhunce festivala štejemo vse štiri koncerte orkestra Komične opere s **poudarkom na skladbah Franza Schrekerja**, ki smo jih v Sloveniji slišali prvič, **svetovno praizvedbo del Sama Šalamona** v izvedbi Komornega godalnega orkestra SF z avtorjem glasbe kot solistom na kitari in **prvo izvedbo ter učno uro za mladino v izvedbi Roberta in Nejca Kampleta** in **Junior orkestra Festivala Maribor**.

Komorni godalni orkester SF s Samom Šalamonom – kitara in Robertom Danijem - bobni

Mladinski program na FM z Junior orkestrom Festivala Maribor, skladateljem Robertom in pianistom Nejcem Kampletom

Z dogovori s koproducenti smo pričeli oktobra 2012, takrat smo tudi postavili programsko ogrodje, z natančnejšim programiranjem posameznih koncertnih sporedov pa smo zaradi negotove finančne situacije čakali do zadnjega možnega roka, ko je bilo program še možno realizirati, to je do marca 2013.

Tako izbor skladb kot izbor sodelujočih glasbenikov je bil pogojen z varčevalnimi ukrepi (repertoar, ki ni več pod zaščito avtorskih pravic in ga lahko koproducenti večidel pripravijo v okviru matičnih organizacij).

Z omenjenim načinom programiranja smo maksimalno zasedli vse izbrane glasbenike in kar se da racionalno izrabili terminsko razpoložljivost glasbenikov v času Festivala Maribor.

Pred-produkcija vseh koncertov z uvodnimi vajami Orkestra Komične Opere iz Berlina in komornih zasedb je potekala v domicilnih mestih koproducentov, v Mariboru smo organizirali samo zadnje pripravljalne vaje in generalke ter na ta način prihranili pri hotelskih stroških in prehrani umetnikov. Po prihodu v Maribor so bili glasbeniki nameščeni v hotelih Orel, Piramida in City; prehrana je bila v organizirana v restavracijah Štajerc, Ancora, Rožmarin, Isabella in Leon.

EVALVACIJA OSREDNJEGA PROGRAMA FESTIVALA MARIBOR

V primerjavi s preteklimi leti je bil program Festivala Maribor 2013 zasnovan precej bolj konvencionalno, kar je seveda posledica reduciranja lastne festivalske produkcije in sprejemanja koprodukcijskih in varčevalnih programskih kompromisov. Na programu se je odražalo, da ni bil zasnovan enotno v smislu umetniškega vodstva, ki bi mu dalo prepoznaven pečat, tako kot je to bilo v preteklih festivalskih edicijah.

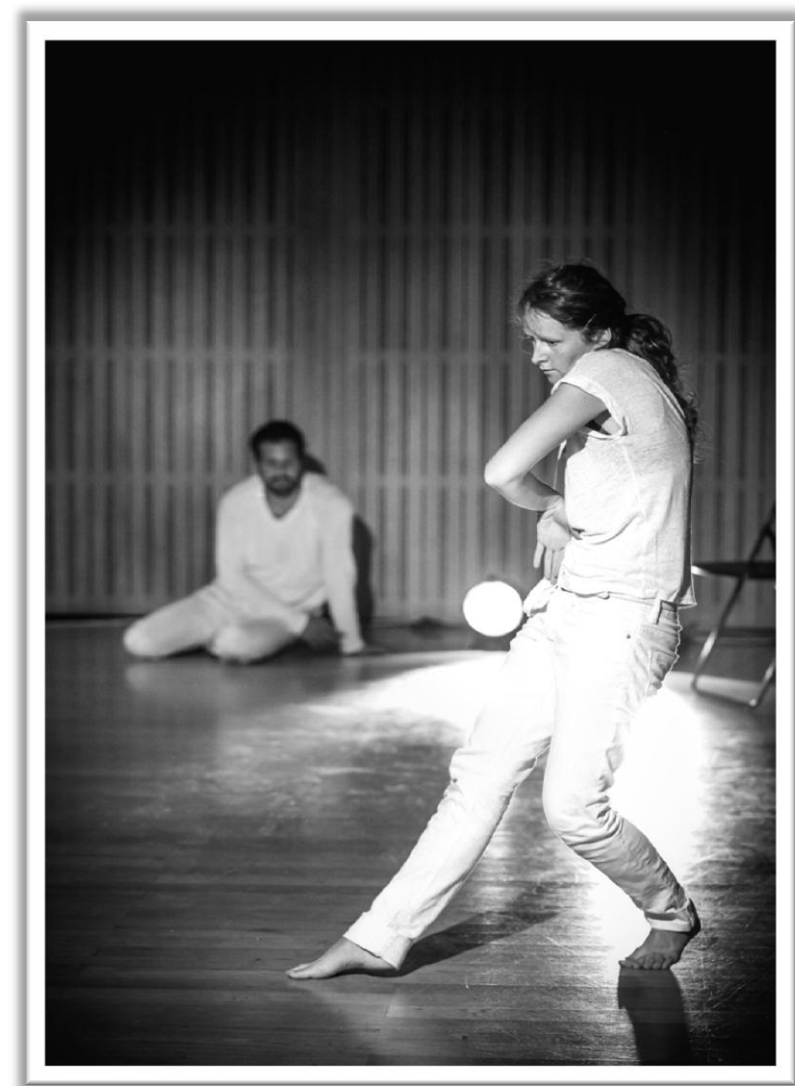
Kljub navedenemu smo v okviru Festivala Maribor ponosni na dejstvo, da smo skupaj z domačimi in tujimi partnerji uspeli obdržati festival pri življenju, kajti prekinitev 50-letne tradicije bi zagotovo pomenila ukinitve festivala.

Kljub vsem dejavnikom nam je uspelo vsaj v obrisih obdržati značilno samoniklost Festivala Maribor, ki se odraža s programom, ki presega klasične okvirje. V okviru glasbenoscenskih oz. multimedijskih prireditev smo tako letos predstavili filmsko glasbo – prvo slovensko izvedbo po predlogi nastale glasbe k legendarnemu nemškemu klasiku v režiji F. Murnaua **Poslednji mož**, ki je nastala izpod peresa sodobnega nemškega skladatelja **Detleva Glanerta**.

Nemški filmski klasik 'Poslednji mož's prvo slovensko izvedbo glasbe Detleva Glanerta

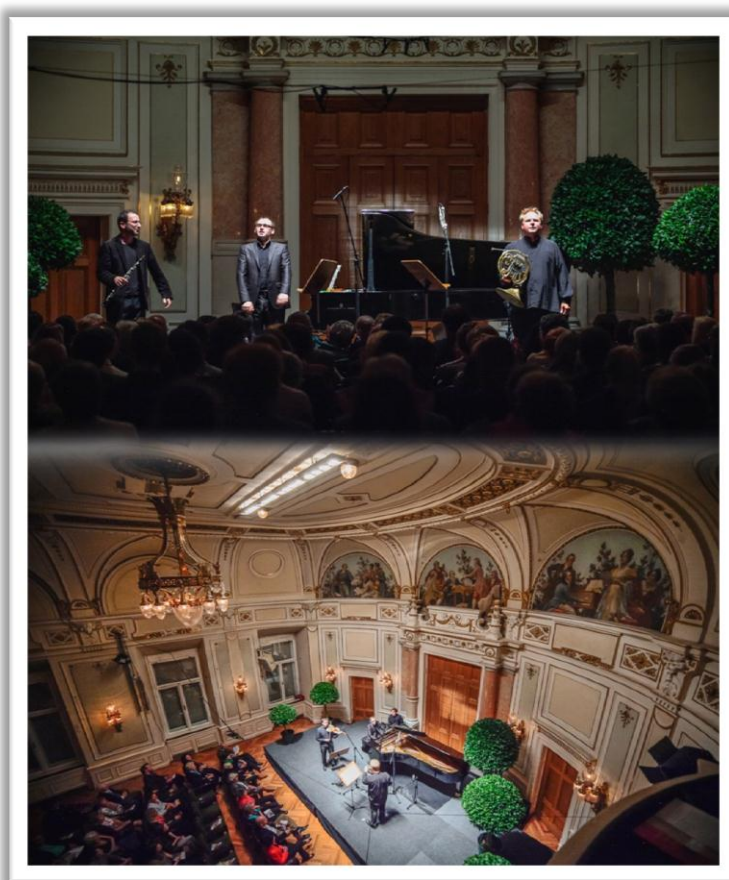
Med prve slovenske izvedbe štejemo tudi izvedbe del **Franza Schrekerja**, po naročilu festivala pa so nastala dela **Sama Šalamona** in **Roberta Kampleta**. Dobrodošlo novost v okviru letošnjega festivala predstavlja tudi sodelovanje s **Plesno izbo Maribor** in vključitev elementov sodobnega plesa v festivalski program.

Koreografinja predstave False Entries Jasmina Križaj in njen soplesalec Simon Wehrli

Kot zelo uspešno se je izkazalo tudi sodelovanje in pridobitev novega partnerja **MusikabendeGRAZ** in prizorišča v dvorani **Congress** v avstrijskem Gradcu. Omenjeni partner je prireditelj cikla komornih koncertov, partnerstvo pa temelji na izmenjavi, kar nam v okviru festivala omogoča, da v sosednjem Gradcu predstavljamo slovenske umetnike, ki se ukvarjajo s komorno glasbo.

S koncertom Festivala Maribor in predstavitvijo slovenskih izvajalcev smo dodobra napolnili prestižno dvorano Congress v Gradcu

Kljub letošnjemu, pod danimi pogoji uspešnemu festivalu menimo, da bi trajna sprememba koncepta ali zmanjšanje obsega festivala posledično pomenilo izničenje dosedanjega truda na področju profiliranosti festivala, sodelovanja s kakovostnimi domačimi in tujimi umetniki in ne nazadnje razvoja kulturnega turizma ter manjšo možnost pridobitve sponzorskih in ostalih sredstev (tudi iz EU razpisov).

V dani situaciji, je podaljšanje sodelovanja z dosedanjim umetniškim vodjem **Richardom Tognettijem** vsekakor v interesu festivala. Z ozirom na gospodarsko stanje in prognozo leta v državi, pa obenem tudi v bodoče predvidevamo določeni segment programa v smislu koprodukcij na domači in mednarodni ravni. Omenjeno je obenem v skladu z EU interesi in globalnim mreženjem.

NEKAJ KRITIŠKIH ODMEVOV O OSREDNJEM PROGRAMU FESTIVALA MARIBOR 2013

»Uvodni koncert Berlinska romanca je s komornim orkestrom ali ansamblom Komične opere pokazal vse prvine vrhunskega muziciranja, zlasti v homogenih godalih [...]« (**Marijan Zlobec, 11. 9. 2013, Delo**)

V prvem koncertu so glasbeniki predstavili številne skladatelje, od Mendelssohna do Schrekerja in lahko smo le občudovali odličnost solista Gabriela Adorjána, ki je ponudil popoln solističen nastop Mendelssohnovega Koncerta za violino. (**Gerald Fenech, 8. 9. 2013, Music & Vision**)

»Festival Maribor se tudi letos še drzno podaja v popkulturne vode in odpira nova polja razumevanja povezanosti med različnimi glasbenimi in drugimi umetniškimi žanri.« (**Žiga Brdnik, 14. 9. 2013, Večer**)

»Franz Strobel je prikazal ognjevito in strastno interpretacijo partiture Detleva Glanerta, ki je pred očmi občinstva oživila.« (**Gerald Fenech, 8. 9. 2013, Music & Vision**)

»Posebej razgiban in učinkovit je bil sklepni stavek, ki je polnozvočno, s koncertantnim sijajem sklenil Mendelssohnovo Italijansko simfonijo.« (**Tjaša Krajnc, 13. 9. 2013, Večer**)

»V preteklih letih smo z Richardom Tognettijem delali od jutra do večera, kar je bilo ubijajoče. Po drugi strani pa je bila ustvarjalnost na višku. Zame, ki sem profesionalni glasbenik, sem redno na odru in imam veliko prakse, je Festival Maribor pomenil neke vrste 'master clas'. Je dodana vrednost.« Janez Podlesek (**Petra Zemljič, 7. 9. 2013, Večer**)

Tudi avstrijski dnevnik Kronen Zeitung ni skoparil s hvalo na račun Festivala Maribor: *»očarljive zvočne perspektive«, »prekrasen koncert komorne glasbe z odličnimi slovenskimi glasbeniki«* in dodal, da so *»iz maloštevilnih motivov [glasbeniki] ustvarili izjemen skupek pojavov, barv in razpoloženj«* (**Matthias Wagner, 9. 9. 2013, Kronen Zeitung**).

»Ta festival bom zmeraj obiskoval z največjim veseljem, saj se ob organizatorjih – majhni skupini nadarjenih oboževalcev glasbe, ki si zaslužijo najvišje priznanje – počutim kot doma.«
(Gerald Fenech, 8. 9. 2013, Music & Vision)

SPREMLJEVALNI PROGRAM - Programski sklop Festival Za Maribor

Tudi v letošnjem letu smo nadaljevali s celoletnim programskim sklopom Festival za Maribor, saj menimo, da je v času gospodarske krize še toliko pomembneje v kulturno dogajanje ciljno vključevati občinstvo, ki je sicer iz kulturnega dogajanja velikokrat izključeno. Zaradi letošnje izjemno težke finančne situacije je bila tudi izvedba omenjenega programskega sklopa okrnjena.

Tolkalna delavnica in koncert najvidnejših slovenskih tolkalcev Jožeta Bogolina in Simona Klavžarja v dvorani mariborskega zapora, (maj 2013)

V sodelovanju z **Zavodom za prestajanje kazni zapora Maribor** smo letos v prireditveni dvorani v mariborskih zaporih izvedli tolkalno delavnico z aktivno udeležbo zapornikov in koncert (maj 2013). Tako delavnica kot koncert sta bila strokovno zasnovana, potekala sta v dialogu z občinstvom in naletela na odličen odziv. Med načrtovanimi prireditvami smo izvedli tudi krajši koncert v **Domu Danice Vogrinec** z aktivno udeležbo stanovalcev, pri čemer so sodelovali tudi strokovni sodelavci doma (junij 2013). V sodelovanju z **UKC Maribor** smo se v začetku septembra tokrat prvič predstavili v mariborski bolnišnici in s krajšo prireditvijo in koncertom v avli bolnišnice pričeli sodelovanje, ki ga nameravamo v prihodnjih mesecih še nadgraditi.

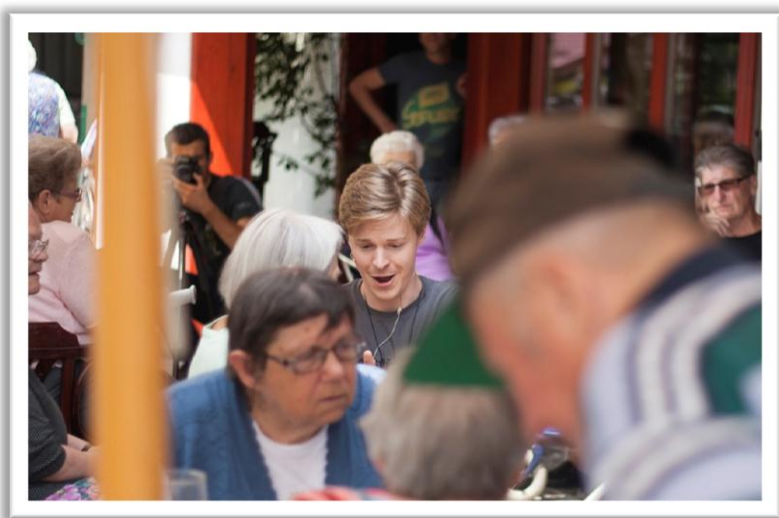
V programski sklop Festival za Maribor sodi tudi priprava dveh različic tkim. Smart Flash Mob predstav. **Izbor glasbe, priprava glasbenih podlag, koreografija in kostumografija je bila v rokah mlade sopranistke Nike Gorič**, ki smo jo v preteklem letu predstavili kot mlado umetnico Festivala Maribor. Medtem, ko je bila prva predstava v znamenju opernih arij, je bila rdeča nit druge predstave lahkotnejša operetna in cabarejska glasba, ki jo je navdahnili Berlin. Na ta način smo se poklonili in napovedali sodelovanje letošnjega osrednjega

programa Festivala Maribor z Orkestrom Komične opere iz Berlina. Z berlinsko obarvanim Smart Flash Mobom smo tudi v smislu promocije FM **uspešno gostovali v Piranu, Kopru, Ljubljani, Gradcu in se seveda predstavili tudi v Mariboru**. Kot odlična promocijska poteza se je izkazala tudi **integracija krajših predstavitvenih filmov** iz omenjenih gostovanj v okviru spletne promocije FM. V okviru obeh predstav so ob **Niki Gorič** sodelovali mladi glasbeniki, vokalisti **Georg Klimbacher, Ena Pongrac, Klemen Gorenšek in David Hojsak**, klavirsko spremljavo je pripravila **Ella Luthasaari**, sodelovala pa sta tudi snemalec **Boštjan Selinšek** in tonski mojster **Igor Fekonja**.

Video posnetki omenjenih predstav na spodnjih povezavah:

<http://www.youtube.com/watch?v=wLsVE5c6MPI&feature=c4overview&list=UUzrPRQGxJz1wug5tVFV72vw>

<http://www.youtube.com/watch?v=BnHeBB6hpEc>

Baritonist Georg Klimbacher kot Papageno med stanovalci Doma Danice Vogrinec

David Hojsak med nastopom v avli UKC Maribor

Značilnost programskega sklopa Festival za Maribor so tudi Flash Mob produkcije, kratke glasbene predstave, ki jih izvajamo nenapovedano v za klasično glasbo netipičnih prostorih, kot so nakupovalni centri, ulice po Mariboru in drugih mestih. Nika Gorič in Ena Pongraz med predstavo na Grajskem trgu v Mariboru (september 2013).

V okvir celoletnega programskega sklopa Festival za Maribor sodi tudi produkcija vsakoletne predstave za mladino. V letošnjem letu smo jo namenili tretji triadi osnovnih šol in srednješolcem. Letošnja tema je bila po eni strani posvečena skladateljevi in po drugi strani izvajalčevi perspektivi pri ustvarjanju oz. poustvarjanju glasbe. V ta namen smo k sodelovanju povabili skladatelja **Roberta Kampleta**, ki je po naročilu **Festivala Maribor** napisal novo skladbo, posvečeno njegovemu sinu – letošnjemu mlademu umetniku **Festivala Maribor**, pianistu **Nejcu Kampletu**. V okviru mladinskega koncerta in učne ure je bil predstavljen prvi stavek omenjene skladbe. Ob obeh glavnih protagonistih smo k sodelovanju povabili še mlade glasbenike, študente **Akademije za glasbo iz Ljubljane**, ki so nastopili združeni v **Junior orkester Festivala Maribor**, vodil jih je koncertni mojster Slovenske filharmonije, **Janez Podlesek**.

Nejc Kamplet – klavir in Junior orkester Festivala Maribor s praizvedbo Koncerta za klavir št. 1(prvi stavek. Largo), Roberta Kampleta

V okviru programskega sklopa Festival za Maribor načrtujemo v letošnjem letu še izvedbo zaključnega decembrskega koncerta, ki bo prvenstveno namenjen vsem ciljnim skupinam sklopa Festival za Maribor. V sodelovanju z Akademijo za glasbo iz Ljubljane bo predvidoma nastopil razširjen Junior orkester Festivala Maribor, med ostalim bo na koncertu v celoti izveden Koncert za klavir in orkester Roberta Kampleta. Glede na dejstvo, da **so vse prireditve v okviru sklopa Festival za Maribor brezplačne**, bo omenjeni koncert na sporedu pod pogojem, da uspemo zagotoviti dovolj finančnih sredstev.

EVALVACIJA SPREMLJEVALNEGA PROGRAMA – CELOLETNI SKLOP FESTIVAL ZA MARIBOR

Tako kot osrednji program smo morali letos iz finančnih razlogov maksimalno oklestiti tudi spremljevalne prireditve festivala.

V preteklih letih smo tako v sodelovanju s **Študentsko sekcijo slovenskega muzikološkega društva**, pod vodstvom **dr. Gregorja Pompeta**, v okviru Festivala Maribor organizirali predavanja in delavnice iz glasbene publicistike. Organizaciji delavnic in predavanj je botrovalo dejstvo, da obstaja v Sloveniji precejšen primanjkljaj na področju glasbene publicistike, ki se dotika vseh različnih glasbeno-publicističnih žanrov, od enostavnih novinarskih prispevkov do bolj zahtevnega kritičnega poročanja. Namen predavanj in delavnic je bila strokovno okrepitev in možnost za mlade študente različnih glasbenih strok (muzikologija, glasbena pedagogika, glasbena akademija), da si pridobijo tudi snovna glasbeno-novinarska znanja, pri čemer smo dali poudarek tako kritiški kot splošno publicistični ravni pisanja.

Med predavatelji in vodji praktičnih delavnic so bili ob Gregorju Pompetu in hrvaški publicistki Bosiljki Perič Kempf še Ičo Vidmar, Luka Zagoričnik, Peter Rak in Melita Forstnerič

Hajnšek iz Slovenije in Allan J. Benson iz Združenih držav Amerike. Zanimanje med študenti je veliko, saj je predvsem glasbena kritika občutljivo področje, ki zajema tako znanstveno-strokovno kot splošno publicistično raven pisanja, za formiranje kritika pa v Sloveniji ni ustreznega formalnega izobraževanja.

Z dejavnostjo v obliki predavanj in delavnic iz glasbene publicistike, ki predstavlja deficitarno področje glasbenega izobraževanja, za katerega v Sloveniji formalno izobraževanje ne obstaja, nameravamo vsekakor nadaljevati v prihodnjih letih.

Prav tako letos nismo uspeli realizirati **spletnega izobraževalnega portala za mlade**, ki smo ga uvedli v preteklih letih in se je tematsko navezoval na naš osrednji program ter **interdisciplinarnih pripomočkov za pedagoge**, vse od didaktičnih iger do celotne učne priprave za učitelje, s čemer smo v prejšnjih letih oskrbeli pedagoge, ki so ki pripeljali na naše koncerte svoje učence oziroma dijake.

Med stalnicami iz prejšnjih edicij Festivala Maribor smo se morali letos odpovedati tudi **pripravi fotografskih razstav** o Festivalu Maribor, ki so bile med drugim vsa leta poprej na ogled v izložbenih oknih v središču mesta.

Pri omenjenih stalnicah preteklih edicij Festivala Maribor gre za netipične, edukativne kulturne dejavnosti, ki spremljajo prireditve in potrebujejo svoj čas, da se dodobra razvijejo in postanejo prepoznane. Iz omenjenih razlogov še toliko bolj obžalujemo, da jih letos nismo mogli izvajati. Ob nezadostnih finančnih sredstvih je razlog predvsem v kadrovske podzasedenosti letošnje festivalske ekipe, kjer pa je seveda ponovno šlo za varčevalne ukrepe.

Z donacijami v finančni oz. materialni obliki je nekaj naših partnerjev tudi letos podprlo celoletni programski sklop družbeno koristnih vsebin pod imenom Festival za Maribor

NEKAJ STATISTIČNIH PODATKOV

Na Festivalu Maribor 2013 je sodelovalo 110 glasbenikov iz 9 različnih držav (Slovenija, Avstrija, Madžarska, Nemčija, Francija, Švica, Norveška, Japonska in Koreja).

V osmih dneh smo izvedli **9 koncertov osrednjega programa** (zadnji – Guitarissimo – je bil zaradi bolezni Miloša Karadaglića žal odpovedan).

Skozi vse leto smo do sedaj izvedli **10 koncertov celoletnega programskega sklopa Festival za Maribor**.

Med 5. in 13. septembrom so imeli glasbeniki v okviru osrednjega programa (lastna produkcija) 28 vaj v različnih dvorinah v Mariboru (dvorana Union, Gledališka dvorana v Vetrinjskem dvoru, Narodni dom), na Ptujskem gradu, v komorni dvorani Congress v sosednjem Gradcu, na Akademiji za glasbo v Ljubljani in v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani. Pred pričetkom festivala so potekale bralne vaje v Komični operi v Berlinu in v dvorani Akademije za glasbo v Ljubljani.

Prizorišča koncertov osrednjega programa so bila naslednja: Dvorana Union (kapaciteta 600); Ptujski grad (200), Dvorana za komorno glasbo, Congress Graz, Gradec (400), Vetrinjski dvor (100). Festival je v poprečju beležil 80% zasedenost dvoran, vnaprej razprodanih koncertov ni bilo (v letu 2012 smo za primerjavo beležili kar 9 vnaprej razprodanih koncertov). Osrednji festival pa je letos obiskalo okoli 7.000 poslušalcev.

Skupaj smo na osrednjem festivalu izvedli 55 del iz 5 držav (Avstrija, Finska, Nemčija, Italija in Slovenija), kar je za polovico manj kot v preteklem letu (110 del iz 21 držav). Program je vseboval 10 prvih slovenskih izvedb in kar 14 svetovnih praizvedb.

Lily Francis-violina, Christian Latzko – violončelo in Christian Schmidt - klavir

ZASNOVA DELOVANJA IN ORGANIZACIJSKA IZVEDBA FESTIVALA MARIBOR

V skladu z uvedbo kriznega managementa smo bili v letu 2013 prisiljeni zmanjšati število sodelavcev Festivala Maribor. V prejšnjih letih so s festivalom ob umetniškem vodji in računovodkinji skozi vse leto sodelovali še 4 stalni sodelavci, v času pripravljanih vaj in samega festivala se je ekipa okrepila še s tehničnimi sodelavci (odrski mojstri, ozvočevalci, osvetljevalci, inspicienti), šoferji, prodajo vstopnic in hostesno službo.

V letošnjem letu s festivalom na podlagi rednega delovnega razmerja sodeluje 1 oseba (direktorica festivala) in 2 pogodbeni sodelavca. Stalni sodelavci smo ob sodelovanju računovodskega servisa prevzeli tudi večino računovodskih in knjigovodskih dejavnosti, umetniškega vodje zaradi zmanjšane lastne produkcije nismo angažirali.

Stalni sodelavci smo v letu 2013 opravili dela in naloge s področja izbora programov, vsebin in sodelujočih umetnikov, vodenja, koordinacije programov z sodelujočimi glasbeniki, operative (izdelava stroškovnikov, prijave in argumentacija programov v skladu z aktualnimi razpisi (EU, MIK, MOM), organizacije notnih materialov, letalskih kart, transferjev, hotelov, urejanja avtorskih, izvedbenih in izvajalskih pravic ter priprave pogodb o sodelovanju), logistike, kulturnega turizma, mednarodne promocije in predstavitev festivala v okviru partnerskih organizacij, marketinga, odnosov z javnostmi (pisanje in prevajanje ang./nem. promocijskih in strokovnih tekstov za tiskovine in spletne promocijske materiale), administracije in urejanja spletnih vsebin.

Po potrebi, v času neposredno pred festivalom in za potrebe evropskih razpisov smo pogodbeno najeli dodatno administrativno pomoč, v skladu z predpisi EU (evropski razpis) tudi neodvisno revizijsko hišo.

Občasno in po potrebi je s festivalom skozi vse leto sodelovala še komunikacijska agencija zadolžena za celostno podobo in implementacijo le-te (CGP, oblikovanje, grafično oblikovanje, spletno stran, spletni marketing...); dodatno in po potrebi so s festivalom sodelovali še prevajalci in pisci strokovnih tekstov ter lektorji za vse tri jezikovne inačice (slo/nem/ang) objav o Festivalu Maribor.

V okviru neposrednih priprav (vaje) in samega festivala je pri Festivalu Maribor sodelovalo skupno 25 zunanjih sodelavcev. Od tega je tehnična dela opravljalo 5 sodelavcev. Skupno število opravljenih ur sodelavcev za tehnična dela znaša 492,25 ur.

11 hostes je v času festivala, pred, med in po koncertih Festivala Maribor opravilo skupno 194 ur. Povprečno je na koncert opravljalo hostesna dela 4 – 6 hostes.

Festivalski fotograf je v času festivala opravil približno 20 ur dela. Fotografiral je vse koncerte in sprejem.

Dva voznika sta opravljala prevoze umetnikov z dvema sponzorskima voziloma iz letališč Wien-Schwechat in Graz do hotelov in nazaj. Občasno so vozniki prevažali tudi promocijski in sponzorski material do prizorišč in festivalskega kluba v Sodnem stolpu ter opravljali

lokalne prevoze umetnikov ali posebnih gostov festivala. Večino prevozov sta opravila oba šoferja, za prevoz instrumentov pa je festival moral najeti še kombi. Skupno so opravili 126,75 ur in 6018 km.

Avto Koletnik je pokrovitelj in uradni prevoznik Festivala Maribor

Letos je bil izvedenih 10 avtobusnih prevozov za prevoz umetnikov in tujih obiskovalcev festivala iz letališč, na prizorišča in na vodenja po Ptuj in Radgonskih goricah. Skupaj so avtobusi prevozili 3160 kilometrov.

Festivalu je s promocijo po ulicah Maribora pomagalo povprečno 6 volonterjev. Skupno so promocijski material delili približno 30 ur.

Del organizacijske ekipe Festivala Maribor 2013

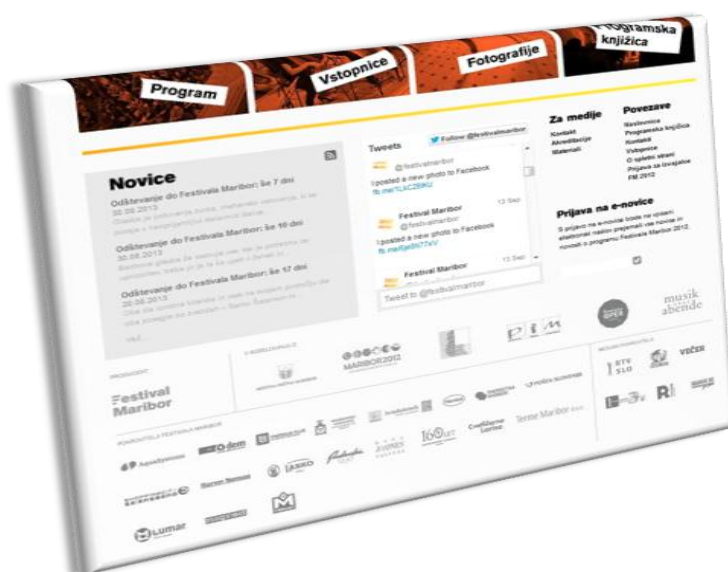
IZVEDBA FESTIVALA MARIBOR - predprodukcija

Financiranje Festivala Maribor je bilo vse do meseca avgusta vprašljivo, posledično je bila okrnjena tudi predprodukcija festivala. Do meseca maja 2013 smo za stroške delovanja, materialne stroške, stroške letošnje EU kandidature in za prireditve v okviru programskega skopa Festival za Maribor koristili preostanek sredstev iz lanskega EU razpisa ter letošnja sponzorska sredstva, kjer smo se pač uspeli pogoditi za vnaprejšnje plačilo. Za del operativnih in materialnih stroškov, pisarniški material, stroške poštne, potne stroške...) smo od maja dalje zalagali zasebna sredstva. Kljub temu, da je šlo v finančnem smislu za veliko tveganje, so bile priprave na festival v polnem teku, saj festivala zaradi narave dela povezane z lastno produkcijo v nasprotnem primeru ne bi mogli realizirati.

- V mesecu februarju in marcu je tako potekalo **pridobivanje koproducentov in dogovarjanje ter usklajevanje programov s koproducenti Festivala Maribor**. Zaradi negotovosti v zvezi s financiranjem smo izdelali več konceptualnih različic programa, saj sprva predvidenega programa v lastni produkciji brez zagotovitve sredstev primerljivih s stroškom festivala v preteklih letih ne bi mogli izvajati.

- Neodvisno od osrednjega festivalskega programa smo v prvih mesecih letošnjega leta **izdelali koncept programskega sklopa 'Festival za Maribor'**, ki pomeni celoletno dejavnost organizatorjev festivala v smislu prirejanja prireditev, ki temeljijo na družbeni odgovornosti.

- Na področju **promocijskih aktivnosti** je v prvih mesecih leta potekala grafična in vsebinska realizacija spletne strani Festivala Maribor 2012, zbiranje in urejanje fotografskega gradiva ter ustvarjanje, prevajanje in urejanje pisnega promocijskega gradiva za FM 2013. V maju smo pričeli z informiranjem javnosti v skladu z media planom ter s pisanjem tekstov za oglaševanje festivala v skladu z media planom, s pospeševanjem prodaje in direktnim marketingom s pomočjo pridobivanja in informiranja domačih in tujih ciljnih skupin festivala, ponovno smo vzpostavili tudi sodelovanje in skrb za vzajemno informiranje s podobnimi institucijami, „prijatelji festivala“... Nadaljevali smo s pripravo vsebin za spletno stran, ki smo jo obenem sproti ažurirali – slo / ang / nem.

Aprila smo pričeli tudi s pripravo tekstov za tiskane materiale (zloženko, vabila, knjižice, koledarji) – slo/ang/nem, nadaljevali smo s pripravo PR tekstov za informiranje javnosti, s pripravo in ažuriranjem adrem medijev in ciljnih skupin za direktni marketing.

V mesecu juniju smo organizirali volonterske akcije za distribucijo promocijskega materiala in koordinirali sponzorsko oglaševanje na City Lights plakatih v Mariboru in Ljubljani, na video ekranih v vseh poslovalnicah Pošte Slovenija ter se dogovorili za sponzorsko organizacijo klasičnega plakatiranja v peš coni v Mariboru, v sklopu partnerskih inštitucij v Ljubljani in Gradcu ter v skladu z dogovorom v prostorih Univerze v Gradcu.

Plakatiranje na City Lights plakatih v Ljubljani in Mariboru v sodelovanjem s partnerjem festivala, podjetjem Europlakat

Video najave Festivala Maribor v poslovalnicah Pošte Slovenija, ki je obenem tudi Uradna pošta Festivala Maribor

Klasično plakatiranje v centru Maribora nam je v poletnih mesecih omogočil nas stalni partner, podjetje Nigrad

V poletnih mesecih smo izvajali oglaševanje v sklopu medijskih pokroviteljstev oziroma kompenzacij na RTV Slovenija, Radio Maribor, Radio SI, Valu 202 in Radiu City. Organizacija

oglaševanja v spletnih medijih je v celoti potekala v okviru medijskega pokroviteljstva. Vse koncerte FM 2012 je posnel Radio Slovenija, koncert v Gradcu pa ORF. Predvajanja s ponovitvami potekajo na Radiu Ars, Radiu Maribor in v okviru European Broadcasting Union.

V mesecih pred pričetkom festivala smo k sodelovanju ponovno povabili dr. Gregorja Pompeta, avtorja strokovnih tekstov za programsko knjižico ter novozelandskega skladatelja Nevilla Halla, ki je strokovne tekste prevedel v angleščino. Ob urejanju slovensko-angleške programske knjige letošnjega festivala smo v sodelovanju z MusikAbende Graz poskrbeli tudi za nemško inačico.

Nemška verzija programske knjižice Festivala Maribor 2013 - sodelovanje z nemškim (Komična opera Berlin) in avstrijskim (Musikabende Graz) partnerjem je letos privabilo tudi precej nemško govorečega občinstva.

Dela na področju **izvršne produkcije** smo izvajali tekom celega leta in so zajemala sestavo pogodb za glasbenike in ostale sodelujoče, pridobivanje potrebnih potrdil s strani sodelujočih agencij, organizacijo in koordinacijo vaj, izdelavo urnika vaj, pridobivanje foto, PR, video materialov za promocijske namene, izdelavo tehničnih riderjev, stage planov in usklajevanje s tehnično ekipo, rezervacijo letalskih kart v dogovoru z nastopajočimi, pridobivanje dovoljenj glasbenikov za RA in/ali TV snemanje, posredovanje in koordinacijo informacij nastopajočim in organizacijskemu teamu (transferji, vaje, spremembe, pick-upi, hoteli, naslovi, telefonske, dresscode, splošno, pisma dobrodošlice...), organizacijo vseh transferjev za nastopajoče (avto, kombi, avtobus, vlak...), rezervacije in sprotno aktualiziranje nočitev, dogovarjanje in koordinacijo z odgovornimi in tehniko na prizoriščih, kjer festival gostuje, organizacijo festivalskega Kluba, organizacijo prehrane za nastopajoče – koordinacijo festivalskih restavracij, koordinacijo z računovodskim servisom FM, rezervacijo vstopnic in koordinacijo z Eventimom. Od vključno meseca junija dalje je izvršna produkcija zajemala tudi vzpostavitev tehnične in šoferske ekipe ter hostesne službe, najem instrumentov (klavirji, tolkala, uglaševanje), koordinacijo, rezervacijo in najem dvoran ...

Klub Festivala Maribor, priljubljeno zbirališče umetnikov, smo letos organizirali v Sodnem stolpu

Kljub zmanjšani festivalski produkciji se je v letošnjem letu močno povečal obseg administrativnega dela. Od oktobra 2012 do julija 2013 smo pripravili vsebinsko poročilo in evalvacijo preteklega festivala, finančna poročila za JZ Maribor 2012, MK in MOM ter obsežno vsebinsko in finančno poročilo za pretekli EU razpis. Obenem smo sodelovali z zunanjo revizijsko hišo pri pripravi dokumentacije za EU revizijo in finančne revizijo zadnjih 3 let sofinanciranja s strani JZ Maribor 2012. V februarju 2013 smo pripravili razpisno dokumentacijo za projektni razpis Ministrstva za kulturo, vlogo za interventna sredstva na MK, prijavi smo se na obsežen razpis EU namenjen sodelovanju s tretjimi državami, na

projektni in programski razpis MOM, dali vlogo za pridobitev sredstev iz postavke za trajnostne programe pri MOM, vlogo za sofinanciranje slovenskega deleža projektov, ki so bili v letih 2012 ali 2013 izbrani na razpisih programa EU Kultura in se večkrat prijavili na razpis za financiranje projektov Zavarovalnice Triglav. Kljub skrbni pripravi in argumentaciji naših vlog žal nismo bili uspešni v okviru EU razpisa (zavrnjeno, ker ni bilo dokazila o bodočem sofinanciranju FM s strani matične države), neuspešni smo bili tudi v okviru vloge za interventna sredstva in vloge za sofinanciranje slovenskega deleža EU projektov na MK, kakor žal tudi na vseh treh dosedanjih razpisih Zavarovalnice Triglav.

Z iskanjem **potencialnih pokroviteljev Festivala Maribor 2013** smo zaradi negotovosti s prihodnostjo festivala začeli dokaj pozno, šele v mesecu marcu. Iskanja sponzorjev smo se v tem letu lotili nekoliko bolj ciljno usmerjeno, saj smo v preteklih letih ugotovili, da množično pošiljanje vlog ne prinese želenih rezultatov, temveč, da se je potrebno vsakemu podjetju posvetiti individualno. Tako je od marca do maja potekalo intenzivno delo na ustvarjanju seznama potencialnih pokroviteljev festivala, proučevanju njihovih korporativnih vrednot in možnosti implementacije le-teh v pojavne oblike in vsebino festivala. Razposlali smo vloge za pokroviteljstvo, ki jim je sledila vzpostavitev osebnega stika in koordinacija sestankov.

Ob ekonomski krizi je bila nekomercialna naravnost projekta poglavitni razlog zaradi katerega se slovenski potencialni pokrovitelji niso odločili za sodelovanje. Ostali razlogi za nezainteresiranost nagovorjenih so bili še splošno zmanjšanje sponzorskih sredstev zaradi ekonomske krize oz. ukinitve ali močno zmanjšanje sponzorskih sredstev namenjenih koristnikom, ki sodijo pod tkim. družbeno odgovornost (rec. visoka kultura) in prerazporeditev sponzorskih sredstev v dobro koristnikov, ki prinašajo večjo vizibilnost in prepoznavnost (rec. šport). Kljub temu dejstvu pa smo v letošnjem letu pridobili lepo število novih pokroviteljev, kar ponovno kaže na to, da festival nedvomno pridobiva na

prepoznavnosti in dobrem glasu, zaradi česar še zmeraj verjamemo v večanje možnosti pridobivanja pokroviteljev v prihodnjih letih.

Pokrovitelj večernih koncertov, podjetje Aquasystems je svojo celotno podobo uskladilo s FM

Veliko izvirnost je pri skupni promociji pokazala tudi ena izmed festivalskih restavracij

Zaradi negotovosti v zvezi z izvedbo festivala smo letos pripravili samo eno javno predstavitev in tiskovno konferenco, ki je potekala v začetku septembra. Na predstavitvi so sodelovali predstavniki Mestne občine Maribor Daniel Sajko, predstavniki koproducentov Mojca Kasjak (Plesna izba) in Klemen Hvala (DKGOSF), skladatelja in izvajalci Samo Šalamon, Robert in Nejc Kamplet in direktorica festivala Brigita Pavlič. Novinarske konference so se udeležili novinarji tiskanih (Dela, Večera, Dnevnika), radijskih (Radio Maribor, Radio City, Radio Ars) in televizijskih medijev (TV Maribor, RTS). Skupaj z novinarji, fotografi in snemalci se je tiskovne konference udeležilo več kot 50 obiskovalcev.

V primerjavi s preteklimi leti je bil Festival Maribor letos deležen zelo velike medijske pozornosti. V tiskanih medijih so se članki in kritike o festivalu pojavljali v Delu (Peter Rak, Marijan Zlobec), Večeru (Žiga Brdnik, Petra Zemljič, Tjaša Krajnc, Aljaž Zupančič), glasbeni reviji Glasna, spletnem časniku Odzven, avstrijskem dnevniku Kronen Zeitung (Matthias Wagner), Music&Vision (Gerald Fenech), www.sta.si, www.tportal.hr (Joško Tomasović), na televizijskih ekranih na RTV Slovenija, RTS in radiu – Radio Maribor, Radio SI, Valu 202 in Radio City.

SPLETNA PROMOCIJA FESTIVALA MARIBOR – OPIS IN EVALVACIJA

Festivalsko spletno stran smo ves čas posodabljali z novimi vsebinami v treh jezikih (slovenščina, nemščina in angleščina), s fotografijami, avdio posnetki, tedenskimi novicami... Naslednji podatki prikazujejo obisk internetne strani Festivala Maribor, ki se je v času festivala občutno povečal.

Obisk spletne strani Festivala Maribor (www.festivalmaribor.si)

Julij:

Obisk: 1.579

Ogled podstrani: 9.631

Ogled podstrani v angleškem jeziku: 2.392

Ogled podstrani v nemškem jeziku: 779

Avgust

Obisk: 2.308

Ogled odstrani: 13.138

Ogled odstrani v angleškem jeziku: 2.600

Ogled odstrani v nemškem jeziku: 1.218

1.-13. september

Obisk: 2.897

Ogled odstrani: 12.777

Ogled odstrani v angleškem jeziku: 2.437

Ogled odstrani v nemškem jeziku: 1.069

Facebook

Letos smo še bolj kot v preteklih letih delovali na družbenih omrežjih, saj se zavedamo, da lahko na ta način dosežemo veliko število ljudi. Predvsem smo se osredotočili na najbolj popularno družabno omrežje – Facebook.

Na Facebook strani Festivala Maribor nas spremlja že več kot 5.100 ljudi.

Prijave na našo Facebook stran se skozi poletne mesece gibljejo med povprečno 2 do 3 novi prijavi na dan, medtem ko je ta številka v prvih dveh tednih septembra (1.-16.9.) poskočila na nekaj več kot 5 prijav na dan. Razmerje po spolu na naši strani je dokaj izenačeno (44 % žensk in 49 % moških), predvsem pa nas spremljajo starostne skupine 25-34 let (35 %), sledi ji skupina 35-44 let (25 %), nato 18-24 let (13 %).

Iz spodnje tabele je razvidno koliko ljudi v povprečju vsak dan, teden oz. mesec aktivno sodeluje na naši strani s komentarji, všečkanjem, ogledi in označevanjem slik.	Tedensko: št. ljudi, ki so bili aktivni na FB strani (kliki, komentarji, všečkanje, označevanje fotografij itd.) (enkratni uporabnik)		Mesečno: št. ljudi, ki so bili aktivni na FB strani (kliki, komentarji, všečkanje, označevanje fotografij itd.) (enkratni uporabnik)
	Povprečno na dan	Povprečno na teden	Povprečno na mesec
julij	118,94	921,75	3.687
avgust	75,22	583	2.332
september	199,8	1.499	5.995

Objavljali pa smo tudi na drugih socialnih omrežjih, kot so Twitter in YouTube ter v okviru brezplačnih spletnih prireditvenih napovednikov.

S spletnih strani partnerskih, sponzorskih, prijateljskih organizacij smo na svojo domačo stran obiskovalce privabljali tudi s **pasicami in spletnimi povezavami**.

OBISKANOST FESTIVALA

Približno 7.000 obiskovalcev iz Slovenije in tujine (Avstralije, Avstrije, Nemčije) na koncertih osrednjega programa. Razmerje občinstva je bilo 75% slovenske in 25% tuje publike. V primerjavi s preteklimi leti smo letos beležili slabšo obiskanost prireditev osrednjega festivala. Razlog gre iskati predvsem v ekonomski krizi in manjši kupni moči domačega prebivalstva, kakor tudi v letošnji odsotnosti umetniškega vodje festivala kar se je poznalo predvsem pri 90% reducirani prisotnosti stacionarnega občinstva iz Avstralije. Po drugi strani smo beležili porast tujega obiska iz Nemčije in Avstrije. Medtem, ko je šlo pri Nemcih za stacionarno občinstvo, ki se je v Mariboru v poprečju zadrževalo 3 dni, so predstavljali obiskovalci iz Avstrije dnevno občinstvo na posameznih dogodkih.

EVALVACIJA OBISKANOSTI KONCERTOV

Prodajo vstopnic smo v letošnjem letu ponovno vodili preko sistema Eventima. Prodaja je potekala tako preko spleta, kot tudi na vseh njihovih prodajnih mestih (Hiše vstopnic: Hala Tivoli, Citypark, Europark MB, Citycenter CE, Kino Šiška LJ, Križanke LJ in prodajna mesta: Petrol, Pošta Slovenije, Big Bang, K kioski, Kompas, 3DVA trafike, Mercator Hipermarketi, M holidays ter Alpetour). Dodatno smo vzpostavili prodajo na naši festivalski blagajni, ki smo jo v času od 25.8. – 13.9. postavili v Vetrinjskem dvorcu (Vetrinjska 30, Maribor). Blagajna je bila odprta vsak delovni dan od 10. do 17. ure, med vikendom od 10. do 14. ure. Na

prizorišču koncertov pa smo festivalsko terensko blagajno odprli uro pred koncertom, kjer so obiskovalci lahko prav tako kupili vstopnice za vse koncerte festivala.

Zvesto občinstvo Festivala Maribor najraje prihaja po vstopnice na dnevno blagajno v Vetrinjskem dvorcu

Domače mariborsko občinstvo je kot po navadi koristilo veliko število gratis vstopnic, ki se je v letošnjem letu še povečalo, veliko prostih vstopnic pa je šlo tudi iz kvote brezplačnih vstopnic, ki smo jih v okviru dela v prid lokalni skupnosti namenili brezposelnim osebam. Po odtegljaju zaračunanih provizij in stroškov znaša prihodek od prodanih kart ca. 7.000 EUR, kar je znatno manj kot pretekla leta.

Glede na siceršnjo dobro zapolnjenost dvoran in dobro obiskanost koncertov gre za nizki izkupiček od prodanih vstopnic, kar pripisujemo trenutni ekonomski situaciji, posledici krize in zmanjšanju kupne moči domačega prebivalstva tako v mestu, kot tudi po celotni Sloveniji po eni strani, po drugi strani pa sta negotova situacija samega festivala in zapleti pri pridobivanju javnih sredstev financiranja, ter posledično izredno pozna objava programa letošnjega festivala, pripeljala do zmanjšanja števila tujih stacionarnih gostov, ki smo jih bili v večjem številu vajeni na koncertih pretekla leta.

Cene vstopnic smo v letošnjem letu glede na gospodarsko situacijo nekoliko znižali, še zmeraj pa smo ohranili cenovno razdelane razrede ter mnogo popustov in ugodnosti, kamor

spadajo tudi festivalski abonmaji. Cene vstopnic za posamezne koncerte so se tako gibale od 10 do 25 EUR za večerne koncerte in 10 EUR za matinee, pri čemer smo upoštevali še številne ugodnosti in popuste.

KULTURNI TURIZEM

V petletnem strateškem načrtu (2008 – 2012) smo v okviru Festivala Maribor izpostavili razvoj kulturnega turizma kot enega najpomembnejših dejavnikov iz dveh razlogov. Prvi razlog je razmeroma majhen krog ciljnega občinstva, pogojen s številom prebivalstva v matičnem okolju; drugi razlog pa je **vedno bolj nezanemarljiv dejavnik materialnih učinkov festivala.**

Zaradi specifičnosti programov, ki jih ponujamo in posledično v želji po usmeritvi v 'butični' kulturni turizem, ki ne sklepa kompromisov v obliki množično dopadljivih programov, smo se razvoja kulturnega turizma lotili v lastni organizaciji. Tako smo v preteklih letih neposredno nagovarjali izključno ciljno skupino kulturnih turistov, ki jim pomenijo potovanja z namenom obiska festivalov klasične glasbe osrednji motiv in vzrok potovanja. V razvojni fazi smo vsako leto v času Festivala Maribor v mesto privabili ca. 200 tujih stacionarnih gostov (Avstralija, Nizozemska, Švica, Nemčija, Avstrija, Finska...), ki so prihajali izključno zaradi prireditve. Ca. polovica jih je ostala ves čas festivala.

Obiskovalci letošnjega FM iz Berlina na vodenem ogledu mesta

Posredno smo pridobili tudi nekaj dnevnih tujih in domačih gostov od drugod, ker pa Festival Maribor ni del obče turistične strategije in ni integriran v mestno, regijsko in vseslovensko splošno ali segmentno (zdraviliško, kongresno, podeželsko, ekološko...) turistično ponudbo, in ker po drugi strani festival kot kulturna organizacija ne ponuja

celostne turistične ponudbe, je delež splošnih turistov, ki jim obisk kulturne prireditve pomeni le eno od dejavnosti v sklopu počitnikovanja, neznaten.

Za razliko od recimo strategije razvoja turizma v Ljubljani, ki kulturni turizem izrecno opredeljuje kot eno od štirih zvrsti turizma, od katerih sta odvisna razvoj mestnega turizma in mednarodna prepoznavnost Ljubljane, je razvoj kulturnega turizma v okviru mariborske turistične strategije, tako v teoriji in še toliko bolj v praksi, zanemarljiv.

V okviru razvojne strategije Festivala Maribor (2008 – 2012) smo si, ne oziraje se na mestno turistično strategijo, na podlagi primerjav razvoja podobno zasnovanih tovrstnih festivalov v Evropi, ki ponujajo vrhunske prireditve klasične glasbe v lastni produkciji (Verbier, Kuhmo, Lockenhaus...) zadali nalogo, da postavimo Festival Maribor v relativno kratkem obdobju 5-tih let na svetovni zemljevid ter da v taistem obdobju upravičimo svoj obstoj z vidika materialnega učinka na lokalno skupnost.

Kratka razvojna faza se nam je zdela sprejemljiva predvsem zaradi EPK 2012 in posledično povečanega splošnega zanimanja in promocijskih aktivnosti v zvezi s kulturnim dogajanjem. Po prvih petih izvedbah (do vključno 2012) smo obstoj festivala v smislu materialnega doprinosa lokalni skupnosti povsem upravičili, čeprav smo festival tržili izključno v lastni iniciativi. **Zaradi finančne negotovosti, občutno reduciranega in šele v poletnih mesecih dokončanega in objavljenega programa, dejavnosti v zvezi s kulturnim turizmom v letu 2013 nismo mogli načrtno izvajati, posledično pa smo seveda beležili znaten padec obiska tujih stacionarnih gostov.**

Tuji obiskovalci FM ob festivalski ponudbi v veliki meri koristijo tudi vso preostalo kulturno-turistično ponudbo v Mariboru in v širšem slovenskem prostoru

IZHODIŠČA ZA RAZVOJ KULTURNEGA TURIZMA V ZVEZI S FESTIVALOM MARIBOR

Tako kot večina uveljavljenih evropskih festivalov išče tudi Festival Maribor svojo pot razvoja v povezavi z dejavnostmi, s katerimi najde skupne interese. To je predvsem turizem. Ob vzajemni koristi bi morala postati simbioza turističnih interesov in festivalskih ambicij v marsikaterem pogledu osrednje menedžersko vodilo nadaljnje razvojne strategije Festivala Maribor.

Ob naraščajočem zanimanju potencialnih obiskovalcev festivala v letih do 2012 in negativni s finančnimi problemi pogojeni izkušnji v letu 2013, je tudi na tem področju bistvenega pomena osnovna finančna stabilnost festivala.

Obenem želimo v bodoče vzpostaviti kontinuirano in vzajemno sodelovanje s turističnimi organizacijami tako na državni kot lokalni ravni. V tej zvezi menimo, da je celostni učinek v smislu lukrativne pridobitve za mesto in državo po eni strani možen le z veliko podporo v specifiko kulturnega turizma usmerjene turistične strategije, po drugi strani pa potrebujemo partnerja, ki je aktivno vpet v turistično gospodarstvo.

Otvoritveni sprejem FM - festival nudi tudi številne priložnosti za družabna in poslovna srečanja in povezave med kulturo, gospodarstvom in turizmom

Tudi vsi primeri podobno zastavljenih in ekonomsko uspešnih festivalov v Evropi in svetu kažejo na vzajemno sodelovanje in učinkovito izkoriščanje sinergij med turističnimi in kulturnimi delavci.

Med osnovne pozitivne učinke tovrstnega partnerstva gre šteti recimo promocijske in trženjske aktivnosti (skupno nastopanje na tujih tržiščih, oglaševanje, skupna sejemska, spletna in ostala promocija...) in posledično nižje stroške za oba partnerja.

Zavedamo se, da obstaja v praksi v tej zvezi latentna nevarnost, da se festivalski program sestavi bolj po željah turističnih partnerjev, ki se nujno osredotočajo na dobičkonosno

poslovanje, kot pa po umetniških kriterijih, ki so imanentni glasbenemu festivalu kot umetniškemu projektu. S svojo dosedanjo dejavnostjo na področju kulturnega turizma smo že potrdili našo usmeritev, ki pomeni ohranjanje samoniklosti in izvirnosti brez sklepanja kompromisov in prilagajanja v umetniškem smislu ter ubiranje težavnejše poti pridobivanja individualnih in v dojemanju umetnosti zahtevnejših obiskovalcev festivala.

Omenjeno nevarnost nameravamo v bodoče uravnotežiti z vključitvijo tretjega partnerja, ki bo zastopal interese mesta in širše, tako v kulturnem kot gospodarskem smislu.

V tej zvezi načrtujemo vzpostavitev sveta za trajnostni razvoj Festivala Maribor, ki bi vključeval vse pomembne partnerje Festivala Maribor.

Sponzorski kotiček v pred balkonski dvorani v Unionu

FINANCIRANJE FESTIVALA MARIBOR

Do leta 2009 je Festival Maribor produkcijsko sodil pod Javni zavod Narodni dom Maribor, med leti 2010-2012 pa je kot pravna oseba festivala delovala nevladna organizacija Društvo Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, v sodelovanju s koproducentoma Javnim zavodom Maribor 2012 in Glasbenim društvom Festival Maribor. **V letu 2013 je tako produkcijo osrednjega festivala kot celoletnega programskega sklopa Festival za Maribor v celoti prevzelo Glasbeno društvo Festival Maribor.** Med leti 2008 - 2012 je znašal vsakokratni skupni strošek festivala v skladu z ob uvedbi projekta načrtovanim in utemeljenim finančnim načrtom 650.000 EUR, kar je najnižji možni skupni strošek za zvrst festivala (lastna produkcija s posebej za festival sestavljenimi programi in zasedbami), za delovanje festivala ter za nivo in obseg programa, ki smo ga predstavljali.

Festival Maribor je bil med leti 2008 in 2012 iz javnih sredstev, razen 2,5% deleža Ministrstva za kulturo, financiran izključno posredno, najprej preko postavke EPK pri MOM in kasneje preko Javnega zavoda Maribor 2012. Ker je bil festival že leta 2008 v Bruslju potrjen kot eden ključnih trajnostnih projektov bodoče kulturne prestolnice, je vodstvo zavoda EPK

sofinanciranje Festivala Maribor tako rekoč podedovalo. Poudariti velja, da smo vsa leta zagotavljali tudi velik delež lastnih sredstev, kar za izrazito nekomercialno naravnani dogodek ni bilo najbolj preprosto.

V letu 2013 je Festival Maribor finančno ostal na čistini, postavljen ob bok vsem drugim nevladnim organizacijam, ki na razpisih kandidirajo za državni in občinski denar, zaradi spremembe pravne osebe pa je izgubil še delež neposrednega sofinanciranja iz preteklega programskega razpisa MK.

Končno skupaj! – FM se je v letošnjem letu kljub gospodarski krizi pridružilo kar nekaj novih partnerjev

Finančna negotovost in posledično reduciranje predvidenega proračuna za več kot polovico se je bistveno odražala predvsem pri programskem konceptu, ki je doslej zaradi unikatno sestavljenih programov in zasedb deloval kot sestavljanka, ki pa se je zaradi manjkajočih (oz. iz finančnih razlogov reduciranih) členov povsem porušila. Rešitev smo iskali in našli v sklenitvi pomembnih mednarodnih koprodukcij, kakor tudi v izdelavi in doslednem upoštevanju načrta za krizni management, ki je zajemal številne ukrepe od zmanjšanja števila prireditev, hotelskih in potnih stroškov, stroška notnih materialov, izvedbenih pravic, najema instrumentov, do zmanjšanja števila stalnih sodelavcev festivala, tehničnih ekip in hostesne službe, redukcije promocijskih sredstev in prehoda na gverila marketing in vse do izbire festivalskih prizorišč za katere ni bilo potrebno plačevati oderuških najemnin.

Med evropsko primerljivimi festivali smo že do leta 2012 veljali za nizko proračunski festival. Strošek pa smo glede na visoki in kind pri pogajanju s sodelujočimi umetniki in ostalimi

sodelavci festivala in glede na temeljno usmerjenost festivala v lastno visoko kvalitetno produkcijo, ki je pogoj za pridobivanje tujega občinstva, ki prinaša mestu in državi pozitivni gospodarski učinek, več kot upravičili. **V letu 2013 smo kljub vsem preprekam uspeli obdržati 50-letno kontinuiteto festivala, vsaj v osnovnih obrisih smo ostali zvesti svojemu poslanstvu, sodelavci festivala pa smo se kalili in pridobivali nove izkušnje in znanja z delitvijo dela v smislu vsi-vse.** Pridobljene izkušnje letošnjega festivala nameravamo s pridom uporabiti tudi pri načrtovanju prihodnjih festivalov, osrednji fokus bo namenjen zagotovitvi osnovne finančne stabilnosti, ki nam bo jamčila nadaljnjo usmerjenost v finančno zahtevnejše programe lastne produkcije.

FINANČNA REALIZACIJA FESTIVALA MARIBOR 2013

Osrednji vir sofinanciranja Festivala Maribor predstavljajo v letu 2013 sredstva MOM namenjena trajnostnim projektom, deloma financirana iz zapuščine JZ Maribor 2012 in deloma iz rebalansa proračuna, pri čemer velja poudariti, da do konca oktobra še nismo prejeli informacije o dokončnem znesku, ki naj bi bil namenjen Festivalu Maribor. Do sedaj smo iz te postavke tik pred začetkom festivala prejeli 50.000 EUR. Na projektnem razpisu MK smo pridobili del sredstev za izvajanje programskega sklopa Festival za Maribor (7.300 EUR), del sredstev za omenjeni sklop bomo prejeli tudi iz projektnega razpisa MOM (7.160 EUR). Predvideni znesek, ki naj bi ga dobili iz programskega razpisa MOM znaša 25.000 EUR. Kljub izjemno težki gospodarski situaciji v našem mestu smo tudi letos uspeli zagotoviti velik delež lastnih sredstev. Lastna sredstva predstavljajo v letu 2013, 45 odstotkov celotnega proračuna FM. Sem prištevamo finančna sredstva sponzorjev in donatorjev, pogodbeno določene zneske in kind sponzorskih sredstev, prodajo vstopnic in predvsem finančni, kompenzacijski in in kind vložek koproducentov v skupnem znesku 145.000 EUR.

Skupina Laško je bila s svojim sortimanom piva in brezalkoholnih pijač tudi letos nepogrešljiv partner festivala v okviru vseh festivalskih družabnih dogodkov

Stroške dela stalnih in projektnih sodelavcev, računovodstva, zunanje revizijske hiše in materialne stroške festivala smo do vključno meseca avgusta krili iz preostanka lanskih EU sredstev in letošnjih vnaprej nakazanih sponzorskih sredstev. Del stroškov za programski sklop Festival za Maribor smo krili iz sredstev MK. Iz delno že prejetih sredstev iz postavke trajnostnih programov, vstopnin in preostanka sponzorskih sredstev smo krili oblikovalske, grafične in tiskarske storitve, letalske karte, del tehničnih storitev, del stroškov dela za stalne sodelavce in tehnično ekipo od avgusta dalje ter 40 odstotkov pogodbenega zneska za orkester Komične opere iz Berlina.

V zvezi z izplačilom vseh ostalih stroškov od honorarjev umetnikov, tekočih in hotelskih stroškov, čakamo na izplačilo preostanka javnih sredstev, pri čemer velja poudariti, da finančnega izida zaradi še vedno obstoječe negotovosti sofinanciranja iz javnih sredstev, kakor tudi zaradi negativnih obresti računov, ki so že zapadli v izplačilo tačas še ne moremo do končno napovedati.

ZAKLJUČEK

Festival Maribor želimo v bodoče še bolj uveljaviti kot model avtonomnega, regionalnega umetniškega projekta, ki sicer sodeluje z javnimi zavodi in državnimi institucijami, vendar pa je njegovo financiranje ločeno od mestnih in državnih institucij. V skladu z naštetim je oblika nevladne organizacije najbolj primerna oblika pravno-formalne organiziranosti. Po drugi strani se seveda zavedamo, da je nevladna organizacija, še posebej, ko gre za stroškovno zelo zahtevno produkcijo klasične glasbe tudi najbolj ranljiva oblika organiziranosti.

Zato nameravamo uperiti vse sile v utrditev festivala kot umetniške manifestacije, ki pomeni izdaten prispevek h kulturnemu, družbenemu in ne nazadnje gospodarskemu razvoju mesta in regije in igra pionirsko vlogo pri ustvarjanju inovativnih programskih vsebin, ki vključujejo

tudi izobraževanje; tako z osrednjim programom kot s celoletnim programskim sklopom Festival za Maribor pa podpira mestne in regionalne umetniške in družbeno odgovorne vsebine ter obenem zagotavlja možnosti zaposlovanja lokalnega prebivalstva.

Festival Maribor bo tudi v bodoče deloval po načelu spoštovanja standardov evropske glasbe, ki so se gradili skozi stoletja, njihova edukativna vloga pa se dejansko kaže skozi inovativne in privlačne oblike, kot podpora vsebinam s katerimi festival trajno vpliva na oblikovanje kulturnega profila okolja, kjer potekajo. To hkrati pomeni, da bo festival skrbel za obnovo lokalnega občinstva tudi z ozaveščanjem ljudi o njihovih kulturnih potrebah.

Vse naštetu obenem sovпада s smernicami EU in nakazuje, da se bo moral Festival Maribor v bodoče vedno bolj uresničevati kot značilno evropski festivalski produkt, ki je trdno ukoreninjen v življenju matične države in lokalne skupnosti, ki mu z deležen sofinanciranja zagotavlja temeljni obstoj, obenem pa gradi na sodelovanju s turističnim gospodarstvom in podjetništvom. Po drugi strani bo moral festival v skladu z današnjim globaliziranim svetom še bolj zaživeti v odprtem prostoru, neodvisno od lokalne politike in s podporo državnih in evropskih sredstev. Za uresničevanje omenjenih ciljev je ključnega pomena tudi vzgoja kvalitetnega kadra, ki se bo zavedal svojega poslanstva in bo ob večjezičnosti, ki je nujna za primerno umestitev v evropski prostor, razvoj kulturnega turizma in ne nazadnje pripravo evropskih razpisov, razpolagal tudi s potrebnimi znanji iz logistike, marketinga in organizacije. Kadrovskega potenciala je seveda ponovno pogojen s stabilnim sofinanciranjem in uspešnim reševanjem eksistenčnih problemov sodelavcev festivala. Festival namerava tudi v bodoči strateški usmeritvi razpolagati z majhno ekipo sodelavcev, razširiti pa nameravamo mrežo tkim. ambasadorjev Festivala Maribor, ki prispevajo s prostovoljnim delom predvsem na področju promocije, spletnega marketinga in navezovanja stikov s potencialnimi pokrovitelji. Z umetniškim vodstvom Richarda Tognettija je bilo v pretekli praksi in bo tudi v bodoče povezano sodelovanje z mecenin in zasebnimi donatorji iz Avstralije, ki podpirajo tako prisotnost avstralskih umetnikov na festivalu kot tudi recipročna gostovanja slovenskih umetnikov v Avstraliji.

V imenu ekipe Festivala Maribor

Brigita Pavlič
direktorica

